

Kommunikationsministeriet
kirjaamo@lvm.fi

Utlåtande gällande programmet för konsekvensbedömning för den riksomfattande trafiksystemplanen

Referens VN/7835/2019

Gällande de allmänna målsättningarna delar Korsholms kommun synen på ett nationellt behov av en långsiktig trafikplanering. Korsholms kommun vill ändå framföra följande synpunkter:

1. Förslaget har i utkastet en överbetoning på huvudstadsregionen. Bland annat betonas Helsingfors-Vanda flygfält till den grad att det sker på bekostnad av andra flygfält som har en internationell trafik. Under planeperioden borde staten tvärtom befrämja mera trafik från regionerna direkt till utlandet. Nya former av flygtrafik, t.ex. driven av el, kan medföra helt nya sätt att röra sig, sätt som i mindre grad baserar sig på hubkonceptet. Tillgänglighet mäts i bakgrundsmaterialet i främsta hand från hur länge det tar att ta sig till Helsingfors. I trafikplaneringen som helhet efterlyser Korsholms kommun en större balans mellan de största städerna med sina interna utmaningar å ena sidan och behovet nationellt.
2. Underhållet och utvecklingen av basvägnätet bör starkt betonas i den riksomfattande trafiksystemplaneringen. Basvägnätet betjänar den lokala befolkningen och näringslivet och är en förutsättning för t.ex. smidiga arbetsresor. Även nyinvesteringar i basvägnätet betjänar den lokala och regionala ekonomin och samhället och därmed också den internationella konkurrenskraften. Under de senaste decennierna har sådana projekt som är av storleksklassen 3 till 20 miljoner euro blivit sällsynta, vilket inte är ett önskvärt tillstånd. Bland annat skulle investeringar krävas för att öka säkerheten på Alskatvägen mellan Vasa ända in till Replot kyrkby, men sådana projekt faller idag mellan de riktigt små och de allra största och förblir därför mellan två stolar. Det samma gäller ett projekt mellan Karperövägen och Alskatvägen. Sådana projekt kan förbättra den lokala rörligheten och utvecklingen av samhällsstrukturen t.o.m. mera än stora statliga projekt. Därför är det viktigt att också mindre stadsregioner än de s.k. MAL-regionerna kan ha samprojekt tillsammans med staten. Korsholms kommun anser att det krävs en ökad satsning från statens sida för att kunna upprätthålla och utveckla basvägnätet. I förslaget till finansieringen för utveckling av trafiksystemet ökar anslagen med cirka 1 % under åren 2021–2031, vilket i praktiken innebär att reparationsskulden kommer att öka, vilket kan leda till att kommunerna förväntas satsa mer pengar för att upprätthålla det statliga basvägnätet.

3. Vinterunderhållet har en stor betydelse för såväl lokal, regional som nationell rörlighet liksom för näringslivet. Ett välfungerande och pålitligt vinterunderhåll skapar en stabilitet som gynnar både den lokala och nationella utvecklingen. Speciellt bör staten beakta det mildare kustklimatet där vintrarna i högre grad varierar från år till år.
4. Finland har regionala särdrag som bör beaktas, t.ex. skärgård, långa avstånd eller historiska orsaker som gett en viss samhällsstruktur. Som exempel kan nämnas Strandvägen söderut från Vasa, som tidigare var huvudvägen mot Åbo. Boendet har i hög grad koncentrerats kring den, då riksväg 8 i högre grad är en transportled för långväga och tung trafik. Det betyder att också Strandvägen behöver utvecklas. Se punkt 2.
5. Sammanhängande leder för lättrafik behöver inkluderas i programmet. Staten bör fortsättningsvis stå för finansieringen av betydande sammanhängande lättrafikleder.
6. De föreslagna målsättningarna bygger i hög grad på att omfattande utredningar måste göras. Idag har NTM-centralerna en brist på personal och resurser att utföra nödvändiga konsekvensbedömningar och vägplaner. För att uppnå målsättningarna förutsätts ökade resurser för planering, både regionalt och nationellt.
7. Det är av central betydelse att statens fördelning av resurser sker så att den stöder utvecklingen i hela landet. Det bör också beaktas att det inte är möjligt för mindre aktörer att delta med stor egenfinansiering i trafikledsprojekt som har en nationell betydelse. Med andra ord skall inte finansieringssystemet byggas upp så att förverkligande av stora projekt skulle förutsätta en lokal finansiering. Korsholm kommun anser att staten i sin helhet skall finansiera statliga projekt, både när det gäller att förbättra trafiksystem i stadsregioner i statens vägnät och för gång och cykeltrafik. Utanför de största städerna i Finland medför inte dylika projekt någon verklig värdestegring, varken för kommuner eller privatpersoner. Korsholms kommun stöder inte förslaget till delad finansiering i förslaget till riksomfattande trafiksystemplanering.
8. Det är av största vikt att trafiksystemplaneringen samtidigt innehåller ett element av flexibilitet. Nya stora investeringar inom industrin kan kräva snabba åtgärder av staten och för att Finland skall behålla sin konkurrenskraft kan inte sådana satsningar låta vänta på sig i flera år. Det stora området för batteriproduktion invid flygfältet i Vasa och Korsholm behöver en statlig investering i ett stickspår. Detta skulle möjliggöra direkta leveranser till södra Finland och t.o.m. Asien.
9. En för styv modell för konsekvensbedömningar omöjliggör mera vidlyftiga visioner som en fast förbindelse över Kvarken, även om sådana har också helt andra strategiska syften. Trafiksystemplaneringen bör också tillåta tankar och visioner på helt nya sätt att tänka och inte bindas alltför kraftigt i de projekt som är aktuella just nu.
10. Korsholms kommun efterlyser också en genomskinlighet i den nationella trafiksystemplaneringen. Tidigare år förefaller det som ett beslut om stora projekt tagits till och med slumpmässigt, och som mindre aktör har det varit omöjligt att få insyn i beslutsgången och grunderna för hur olika projekt prioriterats.
11. Korsholms kommun framhåller också att viktiga leder för regionen är riksväg 3 (förlängning av motorvägen Vasa-Laihela) och 8 (nya trafikarrangemang i Kvevlax), en snabb järnvägsförbindelse till Helsingfors och Åbo (i första hand ett försnabbande av sträckan Vasa-Seinäjäoki och dubbelspår från Tammerfors till Seinäjoki), Vasa flygfält och Vasa hamn. Hela denna helhet bör ständigt utvecklas.

12. Korsholms kommun framhåller att man under perioden fram till 2032 bör göra upp en visionsplan över en järnväg längs västkusten, från Nykarleby till Åbo.
13. Korsholms kommun framhåller att Trafikledsverkets öppna data bör utvecklas till att ge mera handgriplig information till även kommunal och regional planering. I dagsläget kan man t.ex. inte utläsa dygnsvisa trafikmängder för Finlands vägnät eller för riksåttan, även om sensorer är utplacerade över hela landet. Sensorerna mäter i dagsläget inte alls heller buller eller luftkvalitet, vilket skulle ge intressant fakta för samhällsplaneringen. Det borde också möjliggöras för kommuner att koppla sina sensorer till ett nationellt nätverk av sensorer.

För kommunstyrelsen i Korsholm

Rurik Ahlberg
Kommundirektör

